

To foredragsholdere læge Erik Skovenborg (i forgunden) og Dr. phil. Per Schulz Jørgensen.

GODAs sekretariatschef Anett Wiingaard bød velkommen og gav ordet til sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen, der fik lov til at indlede debatten. Her følger et referat af hvad han og de øvrige indbudte foredragsholdere kom ind på i deres oplæg.

LARS LØKKE RASMUSSEN sundhedsminister
Regeringen tager problemerne med unge og alkohol alvorligt. Vi må lære at skelne mellem et børneliv og et ungdomsliv; alkohol hører ikke hjemme i børnelivet. Regeringen agter at tage en række initiativer og fremsætte lovforslag der skal sikre, at alkoholiske drikke holdes borte fra børnekulturen. Industriens markedsføring af alkoholsodavand har vakt undren og forargelse i brede kredse. De nuværende regler for salg af alkohol skal respekteres; vi kan f.eks. ikke holde til, at der sælges øl og vin på landets tankstationer døgnet rundt.

PERNILLE DUE lektor Inst. for Folkesundhedsvidenskab
Alkoholkultur og drikkemønster blandt unge i Danmark blev gennemgået med en lang række tal, kurver og tabeller. Og tallene talte ifølge Pernille Due deres tydelige sprog. Danske unge drikker meget, og de drikker betydeligt mere end deres jævnaldrende rundt omkring i de europæiske lande. Forbruget af alkohol blandt de unge er dog ikke længere stigende, og de seneste tal tyder på et beskedent fald i forbruget. Pernille Due var meget kritisk overfor den nye nedsættelse af afgifterne på spiritus; hun frygtede at afgiftsnedsættelsen ville føre til et øget forbrug af netop spiritus, som hun anså for særlig vanskeligt for de unge at håndtere.

HENRIK RINDOM afdelingslæge
Hvis ikke forældrene ændrer deres alkoholvaner og samtidig får en bedre dialog med deres børn, skal det danske samfund næppe gøre sig håb om, at det stigende alkoholforbrug hos unge kan bringes ned. Unge i 8.-9. klasse er udmærket klar over, hvem i klassen der drikker for meget. Men de, der bør vide det, forældre og skole, ved det ikke. Derfor kan nogle unge fortsætte med at køre uden om porte som forældre, lærere, trænere etc., som måske kunne have stoppet deres slalomløb mod afgrunden.

UNGE OG

- er de unges store alkoholforbrug et »slalomløb mod afgrunden«, eller handler det blot om »at finde sig selv«?

Det var temaet torsdag den 9. oktober hvor GODA (Foreningen Gode Alko-

ERIK SKOVENBORG praktiserende læge

Det er den herskende opfattelse her i landet, at jo yngre man er, når man begynder at drikke alkohol, desto større er risikoen for, at man senere vil komme ud i et misbrug af alkohol. Det hænger sammen med, at den tidlige alkoholdebut afgrænser en gruppe unge, der samtidig klarer sig mindre godt i skolen, begynder at ryge tidligt, har tidlig seksuel debut etc. – de har i det hele taget en mere risikovillig adfærd end gennemsnittet.

I sydeuropæiske lande introduceres børnene til alkohol i hjemmet; de lærer at man drikker lidt vin til maden, at man drikker med måde og at fuldskab er uacceptabelt. Danske forældre må gå foran og vise, at man godt kan have det sjovt uden at være fuld; det gælder om at udskyde den unges første beruselse så længe som muligt.

BIRGITTE SIMONSEN professor

De unges forventning om at se godt ud, have en perfekt karriere og opleve den store lykke i privatlivet lægger et stort pres på dem. Indfinder lykken sig ikke som forventet, giver de sig selv ansvaret. Følelsen af at have et personligt ansvar for »ulykken«, hvis man ikke lever helt op til drømmen om det perfekte liv, kan danne baggrund for nogle unges store alkoholforbrug.

PER SCHULZ JØRGENSEN Dr.phil.

Ungdomstiden fra omkring 12-13-års alderen og ca. 10 år frem er et frirum, hvor der er plads til afprøvning af muligheder i en søgen frem mod en mere personlig identitet. For det er, hvad ungdomstiden psykologisk set handler om: at finde sig selv. Der er en gruppe af særligt udsatte unge, der har haft en socialt belastet barndom. De kommer ikke i gang med en uddannelse, de har tilhørsforhold til en mere eller mindre afvigende eller misbrugende gruppe, de er på kant med loven. Men der er andre – og større – grupper af unge, der har særlige problemer, og som ikke kan rubriceres som sociale afvigere. De lever efter bedste evne op til det forventningspres, de er udsat for, men magter det ikke – de lever med stress, med selvsikkerhed, med rolleforvirring eller med en konstant nagende følelse af ikke at slå til. Denne gruppe af udsatte unge har været stigende gennem de senere år

ALKOHOL

holdninger) i samarbejde med SMAB (Scandinavian Medical Alcohol Board), fejrede sin 10 års fødselsdag med et symposium om unge og alkohol i en stuvende fuld Landstingsal på Christiansborg.

Meningerne var delte og synspunkterne mange da emnet Unge og Alkohol blev debateret i Landstingsalen på Christiansborg.

– i takt med at samfundet er blevet mere åbent, mere stressende og mediepåvirkningen mere intens. Det er også i den samme periode, at vi har kunnet konstatere et stigende forbrug af både alkohol og tobak.

KRESTEN SCHULZ JØRGENSEN cand.scient.pol.

Reklame, massekommunikation og informationskampanjer – f.eks. om alkohol, rygning og narkotikamisbrug – virker ikke, og det er fordi forbrugerne er blevet mere troløse end nogensinde, og fordi mistilliden til både afsendere, politikere, institutioner og medier er voksende. Man kan ikke skræmme ret mange fra ret meget i Danmark i dag. Samtidig er respekten for de »automatiske autoriteter« som forældre og lærere forsvundet; man får ikke længere autoritet ved at vifte med sit visitkort.

Vi retter os ikke længere efter »institutionelle« sandheder, Vi retter os efter mennesker – som vi har tillid til, som vi kan lide, og som vi gerne vil ligne. Det betyder en række særlige krav – også til forældre. Krav, som forældrene ikke kan ignorere ved at glemme forældreskabet og gøre sig selv til kammerater med deres børn. At være voksen forpligter.

KNUD-ERIK SABROE cand.psyk.

Børn og unge tillægger sig tidligt en »alkoholforbrugerbevidsthed« byggende på egne erfaringer, forældrenes forbillede og alkoholkulturen blandt kammeraterne. Alkoholforbrugerbevidstheden er således et udviklingsprodukt af flere former for påvirkning; den lader sig forandre, og derfor burde man i folkeskolen starte med at oplyse om alkohol og alkohols virkninger på et langt tidligere tidspunkt i skoleforløbet, end det sker i dag.

Knud-Erik Sabroe har i samarbejde med Danmarks Pædagogiske Universitet udarbejdet et undervisningsprogram, der kan bruges allerede i 1., 2. og 3. klasse.

LARS HOLMBERG forskningslektor

Den unges alkoholforbrug har sammenhæng med hvilke venner den enkelte omgiver sig med, og hvordan han/hun opfatter sig selv og sin status i kammeratgruppen. Mange unge har et voldsomt overdrevet billede af, hvor meget andre unge drikker – det man kalder en flertals-

misforståelse. »Mandagspraleriet« – de unges tilbøjelighed til at overdrive deres forbrug af rus- og nydelsesmidler – lægger et pres på mange unge for at leve op til de forestillinger, de har om andre. Nye undersøgelser har vist, at forbruget af cigaretter er den bedste forklaringsfaktor, når det drejer sig om at forudsige unges forbrug af alkohol. En udskydelse af tobaksdebut'en og en bearbejdning af de unges flertalsmisforståelser kunne måske bidrage til at mindske de unges alkoholforbrug.

RONNI ABERGEL projektleder

Diskoteksmiljøet er i dag præget af uhæmmet udskænkning af alkohol, narko, sorte penge, diskrimination mod andengenerationsindvandrere og vold. I Jomfru Ane Gade i Aalborg resulterede koncepter som »Happy-Hour«, hvor barer og diskoteker tilbød en dobbelt rom og cola for en tier fredag eftermiddag mellem kl. 14 og 17, i at unge valfartede til gaden, ofte allerede inden skoletiden var forbi, og at mange unge for en halvtredser blev død-drukne inden kl. 17. Landets restauratører bør påtage sig et langt større ansvar for unges sikkerhed, når de modtager dem som gæster på barer og diskoteker.

BJARTE BØE og TORE BØRTVEIT projektledere

»Fryspunkt« er et 6-timers forebyggelsesprogram, som sætter fokus på unges forbrug, adfærd og risikovurdering i forbindelse med alkohol. Programmet er udviklet i Norge, men tilpasset danske forhold og det lanceres på danske skoler i efteråret 2003. Fryspunkt lægger op til strukturerede diskussioner mellem eleverne; hvordan øger man kontrollen over drikkesituationer og kontrollen over den skadelige adfærd, som kan opstå i forbindelse med indtagelse af alkohol.

 ES/EL

GODA

Mere information om GODA's »Unge og Alkohol«-symposium fås ved henvendelse til sekretariatet på 3313 9383. Se også www.goda.dk.